

BOEKEN & MATERIALEN

SAMENSTELLING:

ESTHER VAN DER DOES, CISKA VERWEIJ

ELK KIND EEN LEZER

K. VERNOOY, UITGEVERIJ GARANT,
2012, € 23,00, 166 PAG.,
ISBN 978-90-441-2930-4

Het Nederlandse leesonderwijs levert op dit moment zorgelijke resultaten op: een kwart van de kinderen verlaat het basisonderwijs met onvoldoende technische leesvaardigheid en op het MBO heeft een derde van de leerlingen moeite met lezen. De kans is aanwezig dat deze kinderen later functioneel analfabeet worden, omdat hun onvoldoende leesvaardigheden verder zullen afnemen. Niet goed kunnen lezen kost de samenleving veel geld: mensen die niet goed kunnen lezen, functioneren minder goed in onze samenleving en zijn vaker werkloos. Bovenstaande wordt uitgebreid onderbouwd beschreven in de eerste vijf hoofdstukken van dit boek. Vernooy is van mening dat dat beter moet en dit kan door het onderwijs te verbeteren. Volgens Vernooy is hierbij meer effectieve instructie en verbeterde kwaliteiten van de leerkracht en schoolleiding de sleutel. Vernooy bedoelt met leesvaardigheden niet alleen het technisch lezen, maar juist ook het begrijpend lezen. In hoofdstuk 6 van dit boek wordt uitgebreid beschreven hoe het leesonderwijs verbeterd kan worden. Onderwer-

pen die hierbij aan de orde komen zijn onder andere: een goede leesstart in de groepen 1 en 2, goede instructie in groep 3, vlot en vloeiend lezen, inzetten van leesstrategieën, leesmotivatie, de rol van de leerkracht en leerkrachtvaardigheden (expliciete directe instructie, verlengde instructie, modeling, taakgerichte feedback geven) en de rol van de schoolleiding. Er wordt bij elk kopje aangegeven waarom dit van belang is, wat de wetenschap erover zegt en vervolgens worden praktische tips gegeven over hoe een onderdeel gestimuleerd kan worden. In de volgende hoofdstukken wordt ingegaan op de rol van de ouders en de schoolleiding. Ook wordt aangegeven hoe, op basis van het leerlingvolgsysteem, een onderwijsverbetering kan worden vormgegeven en welke projecten eerder succesvol waren. In het laatste hoofdstuk wordt nog eens een korte samenvatting gegeven van de belangrijkste informatie en tips.

Ondanks het feit dat het woord logopedie nergens in het boek voorkomt, geeft Vernooy wel aan dat het mondelinge taalniveau, voornamelijk het niveau van de woordenschat van een kind, zowel als kleuter als bovenbouw leerling, belangrijke invloed heeft op de leesvaardigheden. Daarnaast geeft hij het belang aan van het vroegtijdig signaleren en remediëren van mondelinge taalproblemen. Ook geeft Vernooy aan dat het belangrijk is om in groep 1 en 2 veel aandacht te besteden aan fonemisch bewustzijn en het alfabetisch principe, iets waar veel logopedisten al jaren intensief mee bezig zijn bij risicokleuters. Dit boek is voornamelijk bedoeld voor leerkrachten en schoolleiding van het basisonderwijs. Voor een logopedist is dit boek een aanrader wanneer zij meer te weten wil komen over het onderwijs van het (begrijpend) lezen. Ook zou het een aanrader zijn voor de logopedist die werkzaam is in het onderwijs en samen met de school wil proberen het leesonderwijs te verbeteren. De logopedist zou dit boek eventueel ook

kunnen aanraden aan scholen waar zij mee samenwerkt.

Het boek is in een makkelijke stijl geschreven en bevat naast veel praktische tips veel koppelingen naar wetenschappelijke literatuur. Het gestelde doel, wetenschappelijke kennis overbrengen naar de praktijk, wordt zeker gehaald. Persoonlijk vind ik dat veel informatie op veel plekken in andere woorden herhaald wordt, wat ik een belemmering vind om lekker door te lezen. Aan de andere kant zorgt dit wel voor een goede beklijving van de informatie. Het boek heeft mij laten inzien wat een goede gang van zaken in het leesonderwijs zou moeten zijn. Daarnaast heeft het mij bewust gemaakt van het belang van goede instructie en het effect van het geven van taakgerichte feedback aan de zwakkere lezers.

*Esther van Niel,
logopedist, linguïst, dyslexiespecialist*

SPREKENDE BEELDEN

WERKGROEP VIB-L, 2011, €50,-, DVD,
WWW.VIB-LOGOPEDIE.NL

Ouderbegeleiding door middel van beelden wordt regelmatig door hulpverleners ingezet. Voor logopedisten biedt Video Interactie Begeleiding een sterk middel om kinderen met communicatieproblemen en hun ouders of begeleiders te ondersteunen. Hiervoor wordt door de werkgroep VIB-Logopedie een post-hbo opleidingstraject aangeboden. Daarnaast heeft de werkgroep een DVD ontwikkeld met videobeelden. De beelden op de DVD zijn allen van hoge kwaliteit en illustreren de verschillende fases die doorlopen worden tijdens het begeleiden van cliënten door middel van VIB. Op de DVD zijn verschillende opnames beschikbaar van communicatieve momenten

